

Forebyggelsesplan i forhold til digital mobning, mobning eller lignende på Oure efterskole

Hvad kræves der for at forebyggelse kan være effektiv?

1. Viden om problemets omfang
2. Viden om risikofaktorer (årsager)
3. Identifikation af målgruppen
4. En virksom indsats;
  - Som kan nå målgruppen
  - Som kan påvirke målgruppen
  - Som ikke har væsentlige sideeffekter

Disse punkter skal afklares før at forebyggelsen kan virke. Med udgangspunkt i ovenstående punkter, skal der laves en **oversigt over eksisterende ressourcer** samt en **prioritering af forebyggelsesindsatsen**. Med udgangspunkt i de tilgængelige ressourcer og prioriteringerne, skal der laves en **konkret plan med en tidshorizont**. Samtidig skal det planlægges **hvordan effekten af indsatsen monitoreres**.

1) Viden om problemets omfang

Forebyggelse handler om at forebygge noget der sker i fremtiden til gavn for både individet og samfundet. Forebyggelse er svært, blandt andet fordi det er svært at måle på "noget" der ikke har fundet sted, netop fordi dette "noget" er blevet forebygget. Dette kan for eksempel være kriminalitet der ikke er blevet begået, rygning der ikke er begyndt eller som emnet i denne forebyggelsesplan – mobning eller lignende der ikke er sket.

Forebyggelse handler bl.a. om, at påvirke individets normer og værdier igennem den sociale verden individet er en del af. For at kunne arbejde med individet i denne verden kræver det en forståelse af denne, samt en relation til individet der befinder sig i denne verden.

Både forståelsen og relation kan opnås gennem strukturerede samtaler med eleverne, som f.eks. kvalitative interviews. Ved hjælp af kvalitative interviews har man mulighed for at få et større indblik i hvordan de adspurgte betragter verden. Kvalitative interviews gør det muligt at undersøge og analysere de fortællinger som de adspurgtes verden kredser omkring, og således også finde frem til de aspekter af deres verden, som findes mest essentielle. Dette betyder, at kvalitative interviews kan bruges hvis; menneskers viden, holdninger, forståelser, oplevelser og interaktioner er vigtige for at kunne belyse et givent emne (Mason 2011:62f).

På en efterskole har man på den ene side særlige muligheder for at opnå viden om elevernes gruppekulturer, fordi man har eleverne hele døgnet, og derfor er i stand til både at monitorere og påvirke deres gruppekulturer meget intensivt. På den anden side skiftes næsten hele elevgruppen ud hvert eneste år, således at forebyggelsen ikke kan have en langsigtet karakter på individniveau, men snarere skal være strukturelt funderet i skolens årsplan og de generelle trivselsproblematikker.

På Oure efterskole benytter vi os af både observationer, kvantitative trivselsmålinger og elevsamtaler til at danne os et overblik over gruppedynamikkerne på skolen.

Kvantitative trivselsmålinger; vi samarbejder med firmaet CompanYoung om deres program "Student Pulse" der ved hjælp af mikromålinger, typisk på sms, og en bagvedliggende intelligent afrapporteringsteknologi, giver os data om de aspekter af elevernes trivsel vi er interesserede i på et givent tidspunkt.

Kvalitative interviews kan derimod bruges til at identificere problemer, men også at følge op på problemområder og forebyggelsesindsatsers effekt. Vores klasselærere har en særlig timepulje til individuelle dybdegående samtaler med alle elever, og både linjelærere og huslærere kobles også til med individuelle samtaler hvis dette vurderes nødvendigt i f.eks. en afdækningsfase.

Udmeldelsessamtaler afholder vi systematisk i alle tilfælde af frafald fordi vi her kan få værdifuld viden om nogle mønstre i elevernes uformelle samvær, som vi ellers ikke ser. Vi bruger udmeldelsessamtalerne som basis for en grundig monitorering af frafald, der også er en trivselsindikator.

2) Viden om risikofaktorer

Dansk center for undervisningsmiljø har beskrevet følgende 8 tegn på, at der er utryghed i et fællesskab der kan føre til, eller være et tegn på, mobning eller lignende;

- Når drilleri ikke længere er for sjov
- Når konflikter ikke længere kan løses
- Når udstødseshandlinger bliver systematiske
- Når der er utryghed i fællesskabet
- Når der er lav tolerancetærskel i fællesskabet
- Når der er mangel på empati
- Når der er magtubalance i fællesskabet
- Når der er ensomme elever i fællesskabet

Mobning og lignende kan være en måde at skabe og opretholde et fællesskab på – som risikoadfærd man eller kender fra forebyggelsesforskning, som f.eks. cigaretrykning, forbrug af alkohol eller euforiserende stoffer.

Det sociale ungdomsliv, dvs. den del af ungdomslivet, der går ud på at have det sjovt sammen, at føle samhørighed og at søge social identitet og anerkendelse udspiller sig i en gruppekultur. En væsentlig del af det sociale liv mellem mennesker har et performativt præg. Det sociale spil består blandt andet i at vise andre, hvem man er – eller ønsker at fremstå som. I denne sammenhæng kan en ikke inkluderende adfærd være et middel. En sådan adfærd har en signaladfærd, hvor målet bl.a. er at gøre indtryk på andre unge, ligesom den kan medvirke til at skabe en social- og kulturel identitet men også distinktion til andre grupper af unge. Når unge søger sammen i

venskaber og kammeratskabsgrupper, i neotribale fællesskaber, som er flygtige grupper som først og fremmest knyttes sammen af fælles æstetik og smag, eller mere stabile subkulturer, sker det blandt andet på baggrund af fælles vælg, eller fravalg af forskellige former for adfærd.

Risikoadfærd som middel til at skabe en social og kulturel identitet er der forsket meget i inden for både kriminalitets- og sundhedsforebyggelsen.

”Ringsted-forsøget” der er et af dansk forebyggelseslitteraturs hovedværker beskriver problemet med at en forebyggelsesstrategi tager udgangspunkt i f.eks. risikoadfærd – nemlig at en sådan tilgang tager et individuelt sigte. Det lægger op til, at der så at sige er noget inde i den enkelte der skal ”fikses”, for at han eller hun kan træffe sunde og gode valg som flertallet. I en undersøgelse af festkulturen i danske gymnasier, siges det derimod;

”det er på gruppens eller kollektivets niveau, man bør sætte ind, hvis man vil ændre noget i en skolekultur. Vi er gang på gang blevet mindet om at kulturelle forandringer ikke finder sted på individets niveau eller i kraft af kognitive processer som følge af ny viden” (Beck og Reesen, 2004:185)

Noget lignende formuleres af professor i sundhedsvidenskab, Bjørn Holstein:

”Vi lever i en tid, hvor fokus bestandigt er på individet også i forskningen inden for folkesundhedsvidenskab. Vi benytter med stor succes sundhedsprofiler, befolkningsbaserede undersøgelser af sygdom og sundhed og epidemiologiske undersøgelser. De bringer os vidt, fx i forståelser af risikofaktorer. Men denne forskning er også med til at gøre os blinde. Det er en forskning, som håndterer individer i dynger, uden at se hvad der foregår imellem mennesker, fx social støtte, påvirkninger, magtrelationer og de processer, der resulterer i ulige fordeling af goder, ulige adgang til sundhed” (Holstein 2004:56f)

Begge citater fra Ringstedforsøget s. 435

I forebyggelsen er det vigtigt at være tæt nok på de unge til at kunne identificere de rigtige risikofaktorer, og få de unges tillid, for på den måde at have mulighed for at arbejde med dem på gruppeniveau. Det er igennem gruppen og ikke individet, at vi kan nå den største gennemslagskraft.

a. Identifikation af målgruppen

Når man skal identificere en målgruppe i en forebyggelsesindsats, skelner man mellem primær, sekundær og tertiær forebyggelse. I en forebyggelsesindsats i forhold til mobning, vil det kun være den primære forebyggelse der defineres som forebyggelse. Den sekundære og tertiære er her end indgriben i en kendt problematik.

Primær

Rettet mod en bred population/målgruppe fx:

- Hele efterskolen
- Alle danserne
- Hele 9. klasse

Sekundær

Rettet mod grupper med forhøjet risiko for afvigende adfærd fx:

- Et hus der slår negativt ud i trivselsmålinger
- Grupper der finder sammen i negative fællesskaber
- En klasse der vogter på hinanden

Tertiær

Rettet mod personer, som allerede har vist afvigende adfærd. Søger at forhindre gentagelse/recidiv, fx:

- Unge der enten udstøder eller bliver udstødt
- Grupperne ovenstående agerer i
- Unge med en adfærd der opfattes utryghedsskabende i fællesskabet.

Når vi snakker om forebyggelse på Oure, er det altså den primære forebyggelse der tales om. I den primære forebyggelse er der som en bonus ingen stigmatisering da den retter sig mod alle.

Dette beskrives nedenstående i afsnittet "En virksom indsats – som kan nå målgruppen".

4) En virksom indsats

- Som ikke har væsentlige sideeffekter

Der er en udbredt opfattelse af, at "det aldrig kan skade at forebygge", men det er desværre ikke rigtigt. Der er ganske mange eksempler på, at forebyggelsesindsatser har forværret det man ønskede at forbedre. Traditionelt har man forsøgt sig med tre forskellige typer af forebyggelsestiltag; Skræmmekampagner, Undervisningsforløb og holdningsbearbejdning.

Skræmmekampagner

Den mest kendte skræmmekampagne er programmet "Scared straight" der også blev et TV-program. Her blev en gruppe unge kriminelle taget med ind i et lukket fængsel, og ældre langtidsfanger "fortæller" de unge hvad der sker hvis de fortsætter med at begå kriminalitet.

Her er en illustrerende video; <https://www.youtube.com/watch?v=rkmP9YoNk54>

For at få den bedst mulige vurdering af resultaterne forsøgte forskere at få etableret et egentligt eksperiment, med en eksperimentgruppe (der var udsat for konfrontation) og kontrolgruppe (der ikke var udsat for konfrontation). Det blev afgjort ved lodtrækning hvilken af de to grupper de unge var i. I løbet af det første halve år efter eksperimentet blev 41 % af dem, der blev forsøgt skræmt til lovlydighed, registreret for ny kriminalitet. Det var kun tilfældet for 11 % i kontrolgruppen.

Dette resultat er bekræftet af adskillige lignende eksperimenter og undersøgelser (Ringstedforsøget:289-294).

Undervisningsforløb

Oplysning og undervisning har også været en meget brugt strategi inden for forebyggelsesverdenen. Ideen er her grundlæggende, at viden er godt. Hvis man ved, at noget er forkert eller farligt, er der en mindre risiko for at man gør det.

I Sverige har man i næsten 20 år arbejdet med VÅGA-programmet hvis mål er; ”gennem samarbejde (mellem politi, lærere, forældre, idræts- og fritidsledere, samt socialarbejdere) at træne ungdommen til at sige nej til stoffer. Denne præventive indsats bør kunne udvikles til en af de vigtigste og mest grundlæggende indsatser i reduktionen af efterspørgslen af tobak, alkohol, narkotika og dopingmidler. Samtidig fokuserer programmet på mobning, racisme, gade-og bandevold”.

I VÅGA forsøger man at nå dette mål gennem undervisning målrettet elever i syvende klasse. Undervisningen består af 17 lektioner, hvoraf politiet står for otte lektioner, lokale lærere for syv lektioner og positive rollemodeller for de sidste to lektioner. Der er også knyttet et forældremøde til forløbet.

Programmet har været grundigt evalueret med både spørgeskemaundersøgelser, kvalitative interviews med unge, lærere og politifolk i en årrække med et ganske overraskende resultat; programmet har ikke haft nogen effekt på elevernes adfærd, hverken på kort eller lang sigt. Kun på to områder er der en reel forskel mellem forsøgsgruppen og kontrolgruppen og det er, at klart **flere** af de elever der har fulgt VÅGA-programmet to år senere har været berusede, end de der ikke har fulgt programmet. Man kunne også se en tydeligt større stigning i antallet af skoletrætte elever i de klasser der var med i VÅGA, end i de klasser der ikke var (Ringstedforsøget s. 295-303).

Oplysningskampagner

I 1997 tog den amerikanske kongres initiativ til den mest omfattende oplysningskampagne i verden nogensinde, med henblik på at mindske amerikanske børns og unges brug af narkotika. Kampagnen, som blev sat i gang i 1998/1999 og kørte til 2006, anslås at have kostet i alt 9 mia. danske kr., men hertil skal lægges omfattende støtte fra non-profit organisationer samt offentlige og private virksomheder (inklusiv de største multinationale virksomheder i verden).

National Youth Anti-Drug Media Campaign som den hedder, er en grundig test af oplysningskampagners mulighed for at påvirke unges adfærd. Kampagnens

kommunikationsstrategi er funderet på videnskabelig viden, og der er lagt grundige planer for hvordan kampagnen skal evalueres. Evalueringerne peger på, at de fleste unge kan huske at have set eller hørt kampagnens anti-narkotika budskaber, men dette har ikke haft den ønskede virkning på deres adfærd. Evalueringen konkluderer, at jo mere de unge har været i kontakt med kampagnen, jo mere positivt stemt over for stoffer er de, og jo mere almindeligt mente de stoffer/hash var (Ringstedforsøget:304-307).

En stor forebyggelsesindsats kan altså få unge til (ubevidst) at tro, at problemet er meget stort, og dermed legaliseres den adfærd man ønsker at forebygge. Opmærksomhed på negative handlinger kan altså øge oplevelsen af deres omfang hvilket igen kan føre til sociale misforståelser.

Sammenfattende kan man sige, at man ikke har de bedste erfaringer med hverken skræmmekampagner, undervisning eller oplysning. Det skal siges, at undervisning og oplysning godt kan bruges i forebyggelsesøjemed til at skabe viden om risikofaktorer bredt, men det kan aldrig stå alene. Oure efterskole bør således kombinere oplysning og undervisning med andre tiltag for at ramme bredt og effektivt blandt de unge.

- Som kan nå målgruppen

Det anbefales i den meste nye forskning inden for forebyggelse, at man i sin forebyggelsesindsats sætter på primær forebyggelse frem for sekundær, og at man i sin tilgang fokuserer på flertallet: dem, der IKKE udøver risikoadfærd. Man kan f.eks. vælge enten at snakke om de 4% af danske unge der prøver ecstasy, eller de 96% der ikke gør. Således kan unges viden om givne risikofaktorer blive skærpet igennem forskellige tiltag fx undervisning, kampagner, rådgivning og events – på en måde der samtidig arbejder imod flertalsmisforståelser inden for emnet. Det er en anbefaling, at være langt mere værdibaseret/præskriptiv i sin tilgang fx:

- Deskriptive: Hvad gør vi?
- Hvor mange taler grimt til hinanden?
- Præskriptive: Hvad synes vi, man bør gøre?
- Hvor mange synes, det er i orden at tale grimt til hinanden?

For at man kan nå målgruppen i den primære forebyggelse, kræver det først og fremmest at det er integreret i skolens struktur – både i form af årsplaner og den daglige undervisning.

- Som kan påvirke målgruppen

Når man skal finde ud af hvilken indsats der kan nå- og påvirke den udvalgte målgruppe, kigger man i disse år meget på evidens. Og med god grund. Det at måle på indsatser effekt har afsløret, at mange store forebyggelsessatsninger, som nævnt i afsnittet "En virksom indsats – som ikke har væsentlige sideeffekter", faktisk har forværret det man ønskede at forbedre. Imidlertid er "det der virker", svært **direkte** at overføre til en anden kontekst med det ønskede resultat.

Ifølge sociologen Gert Biesta, kan "det der virker", altså en evidensbaseret praksis, ikke direkte overføres til en anden kontekst, uden at man på tre områder vil have et underskud; det epistemologiske, det ontologiske og inden for praksisområdet.

På det epistemologiske området (erkendelsesteori; hvordan kan man forstå den viden man har) er der et vidensunderskud; evidens kan vise os, hvad der har været muligt i fortiden i en bestemt kontekst, men uden garanti for, at det, der har været muligt i fortiden også vil ske i fremtiden. Evidens, der er genereret gennem eksperimenter, kan ikke tilvejebringe regler eller diktater for handlen. Der er altså en kløft, et vidensunderskud, mellem den viden der kan frembringes gennem forskning, og den måde som denne viden kan anvendes på.

På det ontologiske område (hvad viden er) vil man have et effektivitets- eller virkningsunderskud; spørgsmålet om evidens, er også et spørgsmål om, hvordan interventioner/handlinger overhovedet fungerer i en social kontekst. Hvordan kan der overhovedet etableres sammenhænge mellem handlinger og virkninger? Den simple måde at forstå det er, at interventioner er årsager og resultater er virkninger, men en sådan kausalitet er næppe mulig i det sociale domæne.

Den sociale virkelighed i en pædagogisk kontekst, uddannelse eller forebyggelse, er ikke et lukket deterministisk system. Sociologien karakteriserer menneskelige relationer som et åbent, rekursivt semiotisk system; Semiotisk betyder, at interaktionerne er baseret på betydning og fortolkning, rekursivt betyder at f.eks. lærere og elever handler på grundlag af deres fortolkninger og

forståelse, og systemet er åbent fordi man i en social kontekst interagerer med sine omgivelser, der dermed også har en betydning.

Meget evidenssnak tager udgangspunkt i en mekanisk ontologi, men det er slet ikke normen for den menneskelige interaktions domæne. Interventioner på det sociale område genererer ikke virkninger på en mekanisk og deterministisk måde, men gennem processer, er åbne, således at sammenhænge mellem intervention og virkning er ikke-linære og allerhøjest baseret på sandsynlighed.

Dette kalder Biesta den evidensbaserede praksis ontologiske effektivitets- eller virkningsunderskud.

Inden for praksisområdet vil man have et anvendelsesunderskud: man vil først, med effekt, kunne bruge evidens hvis man former sin verden så den ligner de betingelser evidensen blev skabt i. Man må altså transformere sin verden, så den evidensbaserede viden bliver brugbar. På den facon, kan evidens, og ønsket om at basere sin indsats på evidens, komme til at stå i modsætning til at arbejde på basis af praktiske erfaringer, men den verden man nu engang står i.

Generelt kan man dog med ret stor basis i både evidens og praktiske erfaringer sige, at nogle bestemte pædagogiske metoder ofte virker i mødet mellem mennesker; mellem lærer og elev, forældre og børn samt forebygger og ung.

- Social pejling

Mennesker gør ubevidst det man tror andre gør. Ved social pejling kan man blive klar over hvor man "tror forkert", og agerer med udgangspunkt i en flertalsmisforståelse. Man kan også arbejde med social pejling ved at få den unge hen i et andet socialt fællesskab end de kommer fra. Man vil automatisk agere ind i de værdier der er bærende i det sociale fællesskab man tilhører, og hvis fællesskabet bliver et andet, bliver man også selv en anden.

- Rosenthal-effekten.

Robert Rosenthal gennemførte i 1960'erne en række forsøg der viste, at jo større tro på og forventninger man tillægger personer, desto bedre fungerer de. Det mest kendte forsøg var med en skoleklasse. En ny lærer, der på forhånd var blevet sat ind i, hvordan eleverne "var", kom ind i klassen. Eleverne var ret ensartede, men i løbet af skoleåret udviklede de elever, læreren på forhånd havde fået at vide var intelligente, sig i en positiv retning. Omvendt udviklede de elever, læreren på forhånd havde fået at vide var dårlige, sig negativt. Her kan man sige, at lærerens forventninger, eller kognitive skemaer, blev overført til virkelighed.

- At være til stede som et helt menneske, og interessere sig for den unge som et helt menneske.

For at man kan påvirke unge mennesker, er det essentielt at have en god relation, og den får man ikke hvis man kun interesserer sig for den unges ydre adfærd. Noget forebyggelse kan foregå i f.eks. klassen, i fritiden eller sågar på Facebook – men for at en person og et budskab ikke diskvalificeres, af målgruppen, på forhånd, er det ofte en forudsætning i forebyggelsen, at man har en positiv forudgående relation, et tillidsforhold, eller at denne hurtigt etableres.

Denne basale pædagogiske erfaring/viden bør være udgangspunktet for der arbejdes med forebyggelsesstrategier og hvordan evidens forstås. Hvad der har virket andre steder skal man holde øje med, men det skal indtænkes- og oversættes til lokale forhold hvis det skal styrke en virkningsfuld praksis på Oure efterskole.

5) Ressourcer

Det er vigtigt for det forebyggende arbejde, at skolens lærere både er i stand til at foretage opsporing, og kan agere på det der opspores. Derfor er det vigtigt at de kender de rette kanaler for hjælp, rådgivning og vejledning.

Nedenstående punkter beskrives:

- Afdelingssamarbejdet
- Koordinatorer
- DCUM

- Kurser/viden

6) Prioritering af forebyggelsesindsatsen

Helt overordnet ønskes det, at målrette de fleste forebyggelsesindsatser omkring **primær forebyggelse**. Indsatserne skal være bredt funderet i form og indhold, således, at informationer og viden når bredt ud, og på mange forskellige måder. Et af udgangspunkterne er åbne og inkluderende indsatser, der kan bidrage til at skabe attraktive ungefællesskaber. Arbejdet tager ikke udgangspunkt i "selvkontrol" eller "robusthed", og lignende metaegenskaber, men derimod i **den normative fortælling** der skabes i ungdomsgrupperne. Denne kan være med til at skabe det attraktive ungdomsliv, med åbne og inkluderende fællesskaber, hvor de unge **kan noget** og kan **gå op i noget**.

Dernæst skal der arbejdes målrettet med **tertiær forebyggelse** for de grupper der viser tegn på adfærd der kan føre til mobning eller lignende.

Den præcise målgruppe og de forskellige indsatser skal tilrettes ud fra resultaterne fra de kvalitative fokusgruppeinterviews sammenholdt med den kvantitative trivselsmåling

7) Konkret plan for skoleåret 2021/22

Strukturelt plan:

På det strukturelle plan er der fokus på, at;

- Udbygge de eksisterende strukturer for det tværfaglige og helhedsorienterede samarbejde blandt skolen lærere.
- Implementering af årets temaer - *se bilag 2*
- Det pædagogiske årshjul - *se bilag 1*
- Strukturelt fokus på deltagelse – *se bilag 3*
- Implementere antimobbestrategien
- Implementere værktøjskassen som praktisk redskab
- Bruge data fra "Studentpulse" og kvalitative interviews til strukturerede konkrete tiltag .

Kulturelt plan:

- Styrke samarbejdet med elevrådet om forebyggelsesarbejdet
- Afholde fællesarrangementer med information og debat i samarbejde med elevrådet
- Indsamling af viden igennem kvalitative interviews og kvantitative trivselsmålinger (student pulse)
- Arbejde målrettet med narrativet om at være elev på Oure efterskole

Pædagogisk plan:

- Dannelsesfaget; Dannelsesfaget benyttes til at arbejde med samværsformer, grupper og identitet samt digital adfærd.
- Fællestimer og temaer; arbejder værdimæssigt og konkret med inkluderende fællesskaber – *se bilag 2*
- Rengøring; rengøring i en indikator på kulturen i huset. Den arbejder huslærerne målrettet med, assisteret af hjælpehuslærersystemet, hvor også de boglige lærere og linjelærerne er tilknyttet et hus – *se bilag 4*

8) Monitorering og evaluering

De kulturelle og pædagogiske indsatser monitoreres og evalueres løbende. De strukturelle indsatser beskrives og evalueres ved årets afslutning. En kort samlet evaluering af årets strukturelle, kulturelle og pædagogiske indsatser udarbejdes ultimo juni 2022.

Bilag 1

Det pædagogiske årshjul – 2020/2021

August til Oktober (Efterårsferie)	Oktober til December (Juleferie)	Januar til April (Påskeferie)	April til Juni (Slut)
<p><u>Fællesskab(er)</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Introduktion til struktur og indhold på husmøder – En proces med elevinddragelse. • Fælles indretning af huset, der bidrager til oplevelsen af fællesskab og ejerskab. • Forventningsafstemning ift. adfærd og orden i huset. 	<p><u>Fællesskab(er)</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Opdyrke mindre fællesskaber og rum til fx pige grupper. • Fokus på ekstraordinære events for at sikre, at elever føler sig set i en mørk tid. • Medinddragelse af elever i planlægning af weekender evt. som punkt på husmøde. 	<p><u>Fællesskab(er)</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Fokus på at samle mindre grupper elever i hyggelige rum i vinteren evt. også udenfor skolen. • Samle elever i rejsegrupper mhp. at styrke mindre fællesskaber inden afrejse. 	<p><u>Fællesskab(er)</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Fortsat undersøgende på de uformelle fællesskaber. • Understøtte elever i fortsat at være nysgerrige på nye relationer.
<p><u>Trivsel på individniveau</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Opmærksomhed på elever, der mistrives i det nye rammer. • Italesættelse af utryghed, nervøsitet og hjemve som en naturlig del af at starte på efterskole. • En-til-en samtaler med alle elever for at sikre trivsel og tryghed. 	<p><u>Trivsel på individniveau</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • En-til-en samtaler med alle elever for at sikre trivsel og tryghed • Et særligt fokus på elever, der fortsat mistrives på skolen. 	<p><u>Trivsel på individniveau</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • En-til-en samtaler med alle elever for at sikre trivsel og tryghed 	<p><u>Værdier på Oure Efterskole</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Minde elever om, at værdierne fortsat består, selvom afslutning på skoleåret nærmer sig.

<p><u>Trivsel på gruppeniveau</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Understøtte eleverne i at finde fodfæste i grupperelationerne i huset, på linjen, holdet og teamet. 	<p><u>Trivsel på gruppeniveau</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Gennemføre hustur for at styrke fællesskabet i huset. • "Livsfortælling" kan gennemføres i husene for at styrke fællesskab og tillid eleverne imellem. 	<p><u>Trivsel på gruppeniveau</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Gennemføre hustur for at styrke fællesskabet i huset. • Fokus på at minde elever om fortsat at respektere gensidigt aftalte samværsværdier • Medinddragelse af elever i planlægning af husmøder. 	<p><u>Den sidste tid på Oure Efterskole</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Samtaler med fokus på, hvad eleverne tager med sig fra efterskoleopholdet. • Samtaler med fokus på, hvad man vil have ud af de sidste måneder af opholdet.
<p><u>Ungdomskultur</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Fokus på kultur hvad angår sprogbrug, adfærdsmønstre og andre ungdomsrelaterede tendenser. 	<p><u>Ungdomskultur</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Fortsat fokus på tendenser i årgangen og ungdomskulturen generelt. 	<p><u>Værdier på Oure Efterskole</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Italesættelse af, at eleverne nu forventes at kunne vise ansvar og efterleve værdierne på Oure Efterskole. 	<p><u>Evalueringsmed henblik på næste skoleår</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Fokus på at få belyst elevperspektivet på indholdet i efterskoleåret. • Være undersøgende på, hvordan elever har oplevet relationen til voksne på efterskolen.
<p><u>Værdier på Oure Efterskole</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Tydelig kommunikation med eleverne omkring værdier på Oure 	<p><u>Værdier på Oure Efterskole</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Forøget fokus på kommunikation med elever omkring 	<p><u>Rejser</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Forberede eleverne på rejserne med påmindelse om, at de 	<p><u>Forældresamarbejde</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Forældredage på alle afd. I april. • Løbende dialog med

<p>Efterskole herunder "sociale spilleregler".</p> <ul style="list-style-type: none"> • Introduktion til skoledemokrati og medindflydelse v. elevrådet • Fælles aktiviteter med inddragelse af lærere fra de forskellige rum, der signalerer sammenhængskraft og fællesskab overfor eleverne. 	<p>værdier på Oure Efterskole (Honeymoon is over)</p>	<p>rejser med værdisættet fra Oure Efterskole i kufferten.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Forberede eleverne på den kulturelle kontekst i deres rejsedestination. 	<p>forældre om den gode afslutning på skoleåret.</p>
<p><u>Forældresamarbejde</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Etablering af et konstruktivt samarbejde med elevernes forældre. • Forventningsafstemning ift. samarbejdet herunder træffemåder – og tidspunkter. (Skal skrives i første forældrebreve efter 14 dage) • Særlig let tilgængelighed i de første 14 dage af skoleopholdet. • Forældrebreve fremsendes inden efterårsferien med fokus på tematikker i husene. 	<p><u>Forældresamarbejde</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Fokus på forældreinddragelse v. fysiske eller virtuelle møder. • Essentielt at kommunikere med forældre på skrift ift. elevs udfordringer. • Notering af telefonopkald i Viggo, når det vurderes meningsfuldt. • God jul & Godt Nytår - brev til familierne. (Tilbage – og fremadskuende) 	<p><u>Forældresamarbejde</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Uge 7 – brevet til familierne også med påmindelse om påsken. (Udsendes slut januar) • Påskeferiebrev til familierne. (Udsendes midten af marts) 	

Bilag 2

Fra Oure efterskoles indholdsplan;

6.1; Fællestime og årets temaer

Fællestime

En gang om ugen samles alle elever og lærere på en afdeling til fællestimer af 1 times varighed. Formålet med fællestimerne er overordnet set, at inspirere og oplyse eleverne om essentielle emner af f.eks. samfundsmæssig, kulturel eller eksistentiel karakter, som har indflydelse på dem som unge i både et nationalt og internationalt samfund.

Fællestimen kan være et fælles oplæg til afdelingens elever inden for et bestemt fag, oplæg og debatter fra elever, tværfaglige emner lærerne særligt brænder for, fælles evalueringer af en periode eller lignende.

Det er også i fællestimen at årets temaer kan bindes sammen.

Årets temaer

På Oure efterskole arbejdes med samme overordnede temaer i både den boglige undervisning, i linjeundervisningen og i husene i en given periode.

Disse temaer har til formål, at det faglige og pædagogiske samarbejde mellem den boglige undervisning og med sport & performance og med kostskolepædagogikken styrkes.

Ved at samme problemstillinger behandles og tematiseres i den boglige undervisning, i undervisningen i sport & performance, i kulturelle tilbud i fritiden og i husarbejdet styrkes elevernes oplevelse af sammenhæng.

Dette betyder endvidere, at begreber som menneskerettigheder, etisk refleksion, retfærdighed og fairness, dialog og gensidig respekt behandles fagligt og teoretisk – men også tematiseres i elevernes fritid og i deres sport og kunst.

Dermed ligger Oures arbejde med fælles temaer i forlængelse af den dannelsestradition, der anvender sporten og de kunstneriske fag som redskaber i de unges dannelsesproces og i deres videnstilegnelse.

I punktform er formålene følgende;

- Styrkelse af skolens faglige miljø.
- Styrkelse af mulighederne for samarbejde imellem kollegaer.
- Klar vision for samspillet mellem det fagspecifikke og det alment-dannende
- Styrkelse af elevernes fællesskab på tværs af afdelingerne.

Skoleåret deles op i følgende 7 temaoverskrifter;

- Fra jeg til vi
- Hvem er vi
- Hvem vil jeg blive
- December
- Aftryk
- Rejsen
- Tilbage og frem

Fra jeg til vi

Formålet med temaet "fra jeg til vi" er, at introducere alle elever til centrale menneskelige kompetenceområder der afspejler sig i det kommende efterskoleophold, samt i de værdier som Oure Efterskole ønsker at gøre til de levende værdier i skolens hverdag.

De mere konkrete mål er;

- At eleven og den enkelte afdeling oplever et tema hvor værdierne i dagligdagen er tværgående i de 3 rum. Således at den pædagogik der repræsenteres i sport/performance, det frie rum samt i det boglige rum er genkendeligt og identificerbart for den enkelte elev.

- At den enkelte elev på individuelt såvel som på gruppeniveau, introduceres og arbejder med de processer der ligger i teambuilding og gruppeprocesser.

- At den enkelte elev arbejder med de psykologiske processer der ligger i at skulle gå på en gymnasieforberedende efterskole, med det dertil hørende studiemiljø og daglige aktivitet. Den enkelte elev har forståelsen for hvad gymnasieforberedende undervisning dækker over. Et ophold på Oure er dels et dannelsesforløb, dels et prøveforberedende forløb.

- At elever og lærere fælles arbejder frem imod den store afsluttende oplevelse på temaet; DOL (det Ouredrevne løb)

Temaet "fra jeg til vi" afvikles i ugerne 33 (dog minus mandag og tirsdag hvor der er Intro) 34, 35, 36 og 37.

Hvem er vi?

Formålet med forløbet er, at sætte elevernes tilværelse på Oure efterskole i idehistorisk og sociologisk kontekst. Eleverne kender hinanden og deres lærere, og er blevet et vi på afdelingen. Men afdelingen er 1 blandt 6 på efterskolen, og ud over efterskolen er der også en højskole og et gymnasium på skolerne i Oure. Som ligger i Danmark, som er en del af EU og FN, som har en historie og som har formuleret og forpligtet sig på nogle verdensmål, som mange af elevernes fag på Oure tager afsæt i.

Det er konkrete mål at;

- Elevernes nysgerrighed pirres med hensyn til en forståelse af, at nutiden kun kan begribes, hvis man har en kulturel viden og kapital med i rygsækken.
- At eleverne får kendskab til grundideerne i demokrati og humanisme.
- At eleverne arbejder med ovenstående i praksis i alle tre rum

Temaet afsluttes med et stort "året der går show", hvor alle skolens linjer præsenterer sig for hinanden i et stort opsat fremlæggelsesformat, fredag før efterårsferien.

Temaet "hvem er vi" afvikles i ugerne 38, 39, 40 og 41

Hvem vil jeg blive

Det overordnede formål med temaet er, at eleverne i en række faglige forløb får mulighed for, at arbejde med deres værdier, og hvordan de drømmer om at leve. Nogle af de overskrifter der arbejdes med er;

- Eksistentialisme
- Arbejdsliv og karriere
- Det moderne liv
- Økonomi og budgetlægning
- Forbrug og bæredygtighed
- Brobygning og OSO
- Fremtid og Verdensmål

Det er i temaet "hvem vil jeg blive" at 10. klasse eleverne er i brobygning og skriver OSO opgave.

Målene med OSO forløbet er;

- At eleverne reflekterer over deres værdier, forudsætninger og drømme
- At denne refleksion deles i plenum, så eleverne kan blive inspireret af hinanden, og mødes i deres drømme for fremtiden.
- At alle elever får udarbejdet en individuel uddannelsesplan.
- At Oure efterskoles 3 faggrupper har et tæt samarbejde om OSO'en i processen
- At bedømmelsen er et fælles anliggende den boglige lærer, linjelæreren og huslæreren imellem.
- At eleverne oplever lærernes fællesskab om dem.
- At eleverne oplever et efterskolefællesskab på tværs af linjerne.

Bilag 3

Fokus på deltagelse

En af Oure efterskoles kerneværdier er jf. værdiregelsættet ”deltagelse”. Vi mener deltagelse er et fundament for en dialogdrevet skole. At deltagelse giver praktisk erfaring med den proces det er at bo sammen og gå i skole sammen og, at værdien fremmer evnen til, at blive klar over hvad man tænker og føler og kunne sige det højt i et fællesskab - og dermed også blive sårbar - hvilket er en helt central værdi i efterskolelivet.

- Vi ønsker en skole hvor eleverne er fuldt deltagende i hele skolens program
- Vi vil hjælpe eleverne med det de har det vanskeligt ved.
- Vi vil have en løbende dialog med eleverne om hvordan vi samarbejder om de udfordringer vi står med i dagligdagen.
- Vi vil føre dialog-pædagogik, og skal undgå faste konsekvenser – og derfor skal der altid være handling ved manglende deltagelse (Handling er ikke altid en straf, men)
- På afdelingsmøderne skal vi have tid til at snakke om deltagelse, men også afdelingens program

Systematisk behandling af deltagelse på afdelingsmøder:

- Hver uge skal der være plads på dagsordenen til at klasselærerne kan fremlægge de elever hvor deltagelsen er bekymrende. Klasselæreren undersøger/drøfter elevens deltagelse med eleven, hvis denne er under 90%. Hvis den manglende deltagelse dækker over en problematisk adfærd, eller fraværet har en problematisk systematik, tager klasselæreren eleven op på afdelingsmødet.
- Det tages videre med en nysgerrighed på hvad der ligger bag den manglende deltagelse.
- Der følges op af den/de ansvarlige skriftligt på afdelingsmail.
- Forældrene orienteres om bekymringen, og hvordan vi arbejder med det.

Bilag 4

Rengøring i husene

Rengøring betragtes på Oure efterskole som et led i elevernes almendannelse og som en del af ’hus-kulturen’. Det betyder rengøringen tænkes ind som en naturlig del af hus-kulturen og ikke som ’en pligt’ der kun gøres én gang ugentlig - men noget der sker hele ugen.

Tanken er at eleverne skal tage et større med- og selvansvar for udviklingen af hus-kulturen gennem pædagogiske aktiviteter der har fokus på hus-kulturen, og hvor rengøringen er en naturlig del af det. Eleverne i samarbejde og gennem medindflydelse med huslæreren og hjælpehuslæreren skaber/udvikler et positivt, støttende og ansvarsfuldt/bevidst hus-kultur.

Eleverne i samarbejde med huslæreren og hjælpehuslæreren foretager løbende samtaler og udvikling af hus-kulturen.

En positiv huskultur kan kun opnås gennem elevernes samarbejde med hinanden og fælles ansvarliggørelse – men det er vores opgave at tage ansvar for, at de tager det ansvar.

Rengørings niveauet og hvor hyggeligt huset er indrettet – og ikke mindst hvor hyggeligt det er for eleverne at gøre rent sammen, er et parameter for kulturen i huset – og fokus her løser mange andre konflikter eleverne imellem. På Oure efterskole går vi her foran som lærere, inddrager eleverne – vejleder, medierer og styrer i de konflikter der opstår så de er synlige, og vi undgår de går under radaren.